

SVEUČILIŠTE U ZADRU
Odjel za informacijske znanosti

u suradnji sa

SVEUČILIŠTEM J. J. STOSSMAYER U OSIJEKU
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti

i

SVEUČILIŠTEM U LJUBLJANI
Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo informacijsko znanost in
knjigarstvo, Ljubljana, Slovenija

i

SVEUČILIŠTEM RUTGERS
Sveučilišni odjel za informaciju i komunikaciju
New Brunswick, NJ, SAD

i

SVEUČILIŠTEM U KALIFORNIJI, LOS ANGELES (UCLA)
Sveučilišni odjel za informacijske studije

POSLIJEDIPLOMSKOG ZNANSTVENOG STUDIJA IZ
DRUŠTVENIH ZNANOSTI

– polje informacijskih i komunikacijskih znanosti

–

– PODRUČJE HUMANISTIČKIH ZNANOSTI
interdisciplinarni humanistički studiji

Naslov programa:

DRUŠTVO ZNANJA I PRIJENOS INFORMACIJA

Zadar, veljača, 2014.

Ovaj je Program dobio je Dopusnicu 19. 12. 2008. godine koju je, na temelju zakonskih propisa i pribavljenog mišljenja Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje, potpisao po ovlasti državni tajnik dr. sc. Radovan Fuchs.

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje donijelo je na 59. sjednici (održana 3. 12. 2008.). Zaključak kojim se propuručuje ministru izdavanje Dopusnice Sveučilištu u Zadru za izvođenje poslijediplomskog sveučilišnog studija studijskog programa Društvo znanja i prijenos informacija.

Senat Sveučilišta u Zadru na 5. sjednici u ak. god. 2010./2011. (održana 25. 02. 2011) prihvatio je prijedlog izmjena nastavnog programa (u opsegu ne višem od 20%) za generacije upisane 2011./2013. i 2012./2013.

Senat Sveučilišta u Zadru na 4. sjednici u ak. god. 2013./2014. (održana 28. 01. 2014.) prihvatio je prijedlog izmjena nastavnog programa koji se donosi u ovom dokumentu i vrijedi za upis nove generacije studenata.

1. UVOD

Prijedlog programa i izvedbenog plana interdisciplinarnog doktorskog studija u području društvenih znanosti priređen je nakon mnogih rasprava sa suradničkim ustanovama: Sveučilištem J. J. Strossmayer u Osijeku (Ugovor o suradnji potpisan 2004.), Sveučilištem Rutgers (Ugovor o suradnji potpisan u lipnju 2004.), Sveučilištem u Kaliforniji, Los Angeles – UCLA (Ugovor o suradnji potpisan 2006.) i Sveučilištem u Ljubljani, te s nastavnicima s drugih odjela na Sveučilištu u Zadru.

Cilj je programa poticati kritičko razmišljanje i osigurati preduvjete za uspješan i odgovoran znanstveni rad u skladu s najvišim stručnim i etičkim standardima u znanstvenome radu u polju informacijskih znanosti te omogućiti polaznicima produbljivanje znanja i ovladavanje naprednim vještinama potrebnim za razumijevanje okolnosti nastanka, organizacije, očuvanja i uporabe pisane baštine, a osobito utjecaja novih tehnologija na razvoj društva znanja i prijenos informacija.

1.1. Razlozi za pokretanje studija

a) *Procjena svrhovitosti*

Polje informacijskih znanosti mlado je znanstveno polje koje se snažno razvija od 1960.-ih godina. U razvijenim sredinama doseglo je svoju punu društvenu i kognitivnu institucionalizaciju, a u Hrvatskoj se osobito razvija nakon osnutka dodiplomskog i poslijediplomskog studija na Sveučilištu u Zagrebu. Prvi poslijediplomski studij u ovome polju ustanovljen je još početkom 1960.-ih kao rezultat nastojanja da se usustavi formalna izobrazba informacijskih stručnjaka različitih profila, poglavito za potrebe prijenosa informacija u prirodnim i medicinskim znanostima. Taj poslijediplomski studij potaknuo je povezivanje disciplina arhivistike, knjižničarstva i muzeologije na osnovi prirode djelovanja institucija koje su tradicionalno prihvaćene kao temeljne za obavljanje djelatnosti odabira, prikupljanja, obrade, pohrane, čuvanja i posredovanja informacija i dokumenata svih vrsta. S druge je strane Studij potaknut pojačanom primjenom novih informacijskih i telekomunikacijskih tehnologija (IKT) u djelovanju obrazovnih, znanstvenih i kulturnih ustanova. Kako se koncem 20. stoljeća sve više ističe prirodna povezanost arhivističke, knjižničarske i muzeološke djelatnosti u okruženju globalne informacijske infrastrukture, to se vizija B. Težaka, osnivača prvog poslijediplomskog studija iz informacijskih znanosti u tadašnjoj Jugoslaviji, tumači danas kao valjano uporište za interdisciplinarnu i multidisciplinarnu studije i istraživanja, kvaliteti kojih ne pridonosi samo nova IKT već i mogućnost tumačenja informacijskih fenomena te prirode i razvojnih pravaca društva znanja s motrišta odgojnih, psiholoških, filozofijskih, socioloških, lingvističkih, povijesnih i drugih disciplina u području društvenih i humanističkih znanosti.

Nedvojbeno je, i u strateškim dokumentima Europske Unije, Republike Hrvatske i Republike Slovenije prihvaćeno¹, da su znanost, obrazovanje i IKT temelj ekonomije i razvoja društva te vrijedan oslonac za očuvanje i promicanje kulturne baštine. IKT je snažan pokretač promjena u svim sferama suvremenog društva i nalazi raznolike primjene u svim granama kulture, obrazovanja, gospodarstva i u svim područjima znanosti. Stoga interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup informacijama i znanju uz podršku novih IKT-a treba omogućiti i olakšati donošenje kvalitetnih odluka u obrazovanju, planiranju i provedbi znanstvenoga rada, osmišljavanju projekata dugoročne zaštite i promicanja baštine, poslovanju, državnoj upravi, obrazovanju, zdravstvu i privatnom životu svakog pojedinca, osobito u odnosu na proklamirane ciljeve Hrvatske i drugih članica Europske unije te zemalja iz regije kao društva znanja.

Ovaj se *Prijedlog* oslanja na:

- izraženu društvenu potrebu znanstvenog istraživanja pisane baštine, njezina nastanka, organiziranja, očuvanja i uporabe kao dijela procesa memoriranja i uporabe informacija o baštini. Time slijedi prioritete u hrvatskim i slovenskim znanstvenim istraživanjima (nacionalni identitet);
- potrebu sustavnog znanstvenog proučavanja informacijskih potreba i navika građana u suvremenom društvu, kako bi se time pridonijelo jačanju uloge nacionalnih kultura u razvoju globalne, a poglavito europske informacijske infrastrukture;
- potrebu sustavnog proučavanja problema nakladništva i knjižarstva te stvaranje uvjeta za organizirano proučavanje problema cjeloživotnog učenja i upravljanja informacijskim sustavima u obrazovanju

Veći broj doktora znanosti iz područja društvenih znanosti, polje informacijskih i komunikacijskih znanosti i u drugim srodnim poljima, potreban je zbog kvalitetnog izvođenja akademske nastave slijedom promjena u europskom visokoškolskom prostoru (bolonjski proces) i zbog intenziviranja znanstvenih istraživanja u informacijskim znanostima i interdisciplinarnim istraživanjima u kojima je segment obrade, prijenosa i očuvanja informacija iznimno važan.

b) Utemeljenje na kompetitivnim znanstvenim istraživanjima i kompetencijama potrebnim za razvitak društva temeljenog na znanju

Doktorski studij zamišljen je kao znanstveni studij koji će potaknuti kolaborativna istraživanja informacijskih fenomena, ponašanja sudionika informacijskih procesa, istraživanja vezana uz nastanak, distribuciju, organizaciju, očuvanje i uporabu pisane baštine, istraživanja u nakladništvu (poglavito u odnosu na baštinu kao dio korpusa

---

¹ Usp., primjerice: *Implementation of the European Research Area in the Social and Human Sciences, especially as regards the coordination and opening-up of national programmes: discussion paper.* / by dr. J. Smith. EU. Directorate-general for Research, 2003. Dostupno na mrežnoj adresi:

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/citizens/docs/study_era_shs_03.pdf;

Republika Hrvatska. Ured za strategiju razvitka republike Hrvatske. *Hrvatska u 21. stoljeću: informacijska i telekomunikacijska tehnologija*. Zagreb, srpanj, 2001. Dostupno na mrežnoj adresi:

<http://www.hrvatska21.hr>;

Republika Slovenija. Vlada RS. *Strategija razvoja Slovenije*. 2005. Dostupno na mrežnoj adresi:

http://www.podjetniskisklad.si/assets/files/material/StrategijarazvojaSlovenije_-_final.pdf ;

nacionalnog identiteta), izgradnju teorijskog okvira interdisciplinarnih i multidisciplinarnih istraživanja globalne informacijske infrastrukture, razvoja informacijskog društva, digitalnih knjižnica i slično.

Studij je zamišljen tako da omogući vrednovanje radnog opterećenja i znanstvenoistraživačkoga rada kandidata pa se predmeti koncentriraju na dvjema razinama: istraživanje i učenje, u sklopu predviđenog programa i izvan njega (npr. objavljeni znanstveni radovi).

Poslijediplomski (doktorski studij) sastoji se od dva dijela cilj kojih je ovladavanje teorijsko-metodološkim znanjima potrebnim za znanstvenoistraživački rad u području informacijskih znanosti i omogućavanje razvoja sposobnosti samostalnog bavljenja znanstvenim radom u odabranom pravcu.

Valja naglasiti da je doktorski studij, kako je ovim Prijedlogom zamišljen, podesan okvir za daljnje napore koji se ulažu u jačanje znanstveno-nastavne i istraživačke jezgre u polju informacijskih i komunikacijskih znanosti, pri čemu se kompetentni stručnjaci, predavači na visokoškolskim ustanovama i istraživači u znanstvenim institutima mogu školovati tek na osnovi jasne razvojne strategije stručnog i znanstvenog podmlatka koji će biti kadar promicati ideje i posredovati informacije nužne za razvoj društva znanja i primjenu IKT-a u kulturi, obrazovanju, znanosti i drugim sektorima.

Kako se ističe u strateškoj viziji razvoja Hrvatske u 21. stoljeću² i razvoja znanosti do 2010., te Strategiji razvoja znanosti, obrazovanja i tehnologije (radni materijal) iz 2013., stopa rasta realnog dohotka po glavi stanovnika visoko je korelirana sa stupnjem obrazovanja i izdvajanjem za obrazovanje, jer se tehnologija može iskoristiti za gospodarski rast samo ako postoji obrazovana radna snaga.

Ovim prijedlogom stoga nastojimo podastrijeti viziju i organizacijsko uporište za obrazovanje stručnjaka koji će pridonositi:

- kvaliteti znanstveno-istraživačkog rada u polju informacijskih znanosti i srodnim poljima i granama, poglavito u odnosu na istraživanja fenomena vezanih uz kulturnu baštinu i nakladništvo, digitalizaciju, očuvanje i predstavljanje pisane baštine srednjoeuropskog i mediteranskog kruga, istraživanja fenomena pismenosti, informacijskih potreba i čitateljskih navika;
- kvaliteti obrazovnih procesa na akademskoj razini i povećanju godišnje stope obrazovanih stručnjaka za posredovanje informacija i primjenu novih tehnologija u kulturi, obrazovanju i znanosti
- unaprjeđenju obrazovnog procesa uz optimalno korištenje novih tehnologija i programa za učenje na daljinu.

c) Uspostavljanje suradničkih istraživanja, i na njima temeljenom obrazovanju, između visokih učilišta, znanstvenih instituta, privatnog i javnog poslovnog sektora

Projekti koji se izvode u polju informacijskih znanosti i srodnim poljima čiji su nositelji nastavnici na Sveučilištu u Zadru i suradničkim sveučilištima u Osijeku, Ljubljani, UCLA-u i Rutgersu, u svojoj su osnovnoj ideji interdisciplinarni i uključuju suradnike iz različitih visokoškolskih ustanova (filozofski, ekonomski, tehnološki, računarski i dr. fakulteti), baštinskih ustanova (npr. HAZU, NSK, državni i samostanski arhivi te knjižnice osobito sveučilišne i samostanske), znanstvenih i istraživačkih zavoda (IRB iz

---

² Usp. isto, str. 9.

Zagreba, Institut za informacijske znanosti Maribor) te profitnih (poput nakladničkih kuća, knjižara) i neprofitnih ustanova (npr. CARNet, SRCE, ARNES). Projekti poput Poslijediplomskog studija iz nakladništva (Oxford Brookes i Ljubljana), te Diplomskog online studija 'Digitalne knjižnice i učenje' (Parma, Oslo i Tallin) i Združenog diplomskog studija 'Pisana baština u digitalnome okruženju' (Osijek, Zadar) financiranih u sklopu projekata EU (Minierva, Erasmus) i hrvatske Nacionalne zaklade za znanost, predstavljaju vrijednu osnovu za nastojanja oko razvoja združenih i zajedničkih studija na poslijediplomskoj razini te profiliranja regionalnog centra izvrsnosti za proučavanje pisane baštine srednjoeuropskog i mediteranskog područja.

d) Usporedivost s programima uglednih inozemnih visokoškolskih institucija, posebno onih iz zemalja Europske Unije

Program je rađen na prethodno provedenim istraživanjima (rezultati kojih su publicirani u domaćim i inozemnim časopisima i zbornicima), posjetima potencijalnim suradničkim ustanovama (npr. u Oxfordu, Ljubljani, Parmi, Grazu, New Brunswicku) te usuglašavanju s partnerima u odnosu na vlastite znanstveno-nastavne potencijale i angažman suradnika iz inozemstva te dogovorima oko međusobnog priznavanja bodova u svim situacijama u kojima studenti u dogovoru s mentorima odabiru upisivanje kolegija/modula na poslijediplomskim i diplomskim programima suradničkih ustanova.

1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju poslijediplomskih doktorskih studija i drugih poslijediplomskih studija

Sveučilište u Zadru do sada je izvodilo poslijediplomsku nastavu iz informacijskih znanosti na Odjelu za komunikologiju i informatologiju. U taj studij nisu bili uključeni nastavnici s Odjela za informacijske znanosti (ranije: Odjel za knjižničarstvo, koji je predlagatelj ovoga studija, jer je Odjel osnovan tek 2004.) Međutim, oba odjela zainteresirana su za nastavak doktorskih studija u segmentu komunikologije, osobito vezano za komunikološke značajke pisane baštine.

Odjel je izrastao, između ostaloga, i zahvaljujući suradnji s Odsjekom za informacijske znanosti iz Osijeka koji je u postupku promišljanja programa okupio suradnike na izradi nastavnoga plana i programa dokorskog studija.

Osječki Odsjek od 1998. nudi preddiplomski i diplomski studij. Nekoliko nastavnika sudjelovalo je u izvođenju poslijediplomskog studija iz informacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 1990.-ih do danas (Aparac-Jelušić, kao nositeljica triju predmeta i mentorica, Stipčević, kao nositelj dvaju predmeta i mentor, Sečić i Jelušić kao suradnici u izvođenju nastave i mentori, Saracevic kao gostujući predavač i mentor).

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo (<http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/biblio/>) osposobljava studente za rad u svim vrstama ustanova koje se bave proizvodnjom, prikupljanjem organizacijom, posredovanjem i očuvanjem zabilježenoga znanja na raznolikim medijima. Studij je namijenjen svima onima koji se zanimaju za istraživanja knjige kao medija i organizacije znanja. Od

2006./2007. na Oddelku se izvode novi programi, oblikovani u skladu s bolonjskim preporukama. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani organiziran je doktorski studij prema predbolonjskom programu za društveno-humanističke znanosti u kojemu sudjeluje i Oddelek. Zajedno s Oddelkom, zadarski je Odjel za informacijske znanosti izvodio diplomski studij iz knjižničarstva za studente iz Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, i Makedonije, a kasnije Srbije i Albanije.

Odjel za informacijske znanosti, kao glavni inicijator novog programa, unatoč tome što je jedan od najmlađih odjela na Sveučilištu u Zadru razvio je plodnu suradnju s uglednim sveučilišnim nastavnicima u sklopu Međunarodne konferencije Libraries in the Digital Age (LIDA) koja se, uz podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, od 2000. do 2009. godine jednom godišnje organizirao u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku, a od 2010. Dvogodišnje na Sveučilištu u Zadru, uz sudjelovanje studenata dotadašnjih dodiplomskih studija u Zadru, Osijeku i Zagrebu i poslijediplomskih studija iz Zagreba kao i s inozemnih sveučilišta. Konferenciju vode profesori Tefko Saracevic (Rutgers) i Tatjana Aparac-Jelušić (Zadar/Osijek), a treći se kodirektor mijenja svake godine ovisno o temama (npr. profesor Rafael Capurro iz Stuttgarta, Njemačka – ujedno predsjednik Povjerenstva za informacijsku etiku pri EU, za LIDA-u 2001.; profesori Pertti Vakkari iz Tampere, Finska i Peter Ingwersen s Kraljevske škole za LIS, Danska, za LIDA-u 2002.; profesor Paul Sturges, Sveučilište Loughborough, UK, za LIDA-u 2003.; profesor Nicholas Belkin sa Rutgersa, za LIDA-u 2004.; profesor emerita Christine Borgman sa UCLA-a, za LIDA-u 2005.; profesor emerita Carol Kulhau i izv. profesor Ross Todd sa Sveučilišta Rutgers, za LIDA-u 2006., izv. profesor Sanda Erdelez sa Sveučilišta Missouri, USA i profesor Paul Kantor sa Sveučilišta Rutgers, za LIDA-u 2007.; izv. prof. Jeffrey Pomerantz sa Sveučilišta Sjeverne Karoline, Chapel Hill i dr. sc. Anna Maria Tammara sa Sveučilišta u Parmi za LIDA-u 2008.; profesor Elisabeth Liddy sa Sveučilišta u Syracusi i profesor Marija Dalbello sa Sveučilišta Rutgers za LIDA-u 2009., profesor Vittore Casarosa iz Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja u Pisi i profesor Gary Marchionini sa Sveučilišta Sjeverne Karoline, Chapel Hill za LIDA 2010. te profesor Marie Radford sa Sveučilišta Rutgers i profesor Christine Borgman sa UCLA-a za LIDA 2012. (<http://ozk.unizd.hr/lida>)

Od 2009. godine Odjel sustavno, u sklopu dokorskog studija organizira ljetne škole kao stalan oblik nastavnog i istraživačkog rada te objavljuje zbornike s radovima koji su predstavljeni u sklopu programa tih škola, u kojima su zapaženi radovi dokorskih studenata.

Profesorica Aparac-Jelušić, pročelnice Odjela za informacijske znanosti u Zadru dobitnica je prestižne nagrade Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju: Thompshon/ISI Outstanding Teacher of Information Science 2006 Award.

1.3. Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

Partneri su suglasni da studenti mogu, ako tako odluče, drugi semestar ili pojedini modul slušati na poslijediplomskom studiju jedne od suradničkih ustanova.

U svim slučajevima studente se namjerava poticati da odabiru izborne kolegije s poslijediplomskih studija suradničkih ustanova i onih studija koji nude programe od interesa za njihov istraživački rad.

1.4. Mogućnost uključivanja studija ili njegovog dijela u zajednički (združeni) program s inozemnim sveučilitima (Joint Study Programme)

Kao što je ranije istaknuto, potpisani ugovori sa suradničkim ustanovama (Sveučilište u Osijeku, Ljubljani, UCLA i Sveučilište Rutgers) jamče da će se i nadalje sustavno raditi na postizanju optimalnih rješenja za suradnju među kojima je nesumnjivo i mogućnost oblikovanja i izvođenja združenih programa.

Na tragu dosadašnjih pregovora odobren je i završen projekt združenog diplomskog studija 'Pisana baština u digitalitalnome okruženju' (hrvatska Nacionalna zaklada za znanost), a Odjel je sudjelovao u izradi prijedloga Europskog doktorskog studija 'Digitalne knjižnice' (European Joint Doctoral Programme 'Digital Libraries') koji je priređen u sklopu EU projekta Erasmus Mundus.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija

Poslijediplomski znanstveni studij (doktorski studij)

- ✚ doktor društvenih znanost, polje informacijskih znanosti – dr. sc. – uz naznaku modula/smjera
- ✚ doktor humanističkih znanosti – interdisciplinarni humanistički studiji

Naziv je studija: Društvo znanja i prijenos informacija

2.2. Nositelj studija

Sveučilište u Zadru

Izvoditelj studija: Odjel za informacijske znanosti, Sveučilište u Zadru

U izvedbi studija sudjeluju sljedeće partnerske ustanove, na osnovi potpisanih ugovora o suradnji:

- Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayer u Osijeku
- Oddelek za knjižničarstvo in informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofska fakulteta u Univerza v Ljubljani, Slovenija
- Sveučilišni odjel za informaciju i komunikaciju, Sveučilište Rutgers, NJ, SAD,
- Sveučilišni odjel za informacijske studije (GSIS), Kalifornijsko sveučilište u Los Angelesu (UCLA), California, SAD

te pozvani predavači sa

- Sveučilišta City University, London (UK)
- Sveučilišta Loughborough (UK)
- Sveučilišta Oxford Brooks, Oxford (UK)
- Kraljevske škole za informacijske znanosti u Kopenhagenu (Danska) i
- Sveučilište u Borasu (Švedska)
- Sveučilište u Grazu (Austrija)
- Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku (Ekonomski fakultet)
- Sveučilište u Zagrebu (FOI, Varaždin)
- Sveučilište Berkeley (SAD)
- University of Missouri at Columbia (SAD)
- Quinn's College, New York (SAD).

2.3. Institucijska strategija razvoja doktorskih programa

Sa stajališta promicanja ideje jedinstvenog i suvremenog sveučilišta temeljenog na uvažavanju IKT i znanstvenome radu, važni ciljevi ovoga doktorskog studija jesu:

- pokretanje suradničkih znanstvenoistraživačkih projekata u kojima će biti angažirani nastavnici iz više odsjeka/odjela/fakulteta/sveučilišta i u sklopu kojih će se poticati interdisciplinarna istraživanja informacijskih fenomena, poglavito onih vezanih uz

- očuvanje i promicanje pisane baštine, ulogu knjižničarstva i nakladništva u digitalnome dobu te informacijskih potreba i korištenja informacija, osobito u odnosu na informacijsku pismenost, informacijske navike i pretraživanje informacija;
- stvaranje uvjeta za sustavnu izobrazbu znanstvenog podmlatka koji će biti kadar pokretati i nositi studijske programe na preddiplomskoj i diplomskoj razini koji su nužni na širem prostoru Dalmacije, Slavonije i Baranje, ostalih dijelova Hrvatske i šire regije, poglavito u odnosu na Sloveniju, Italiju, Bosnu i Hercegovinu;
  - stvaranje uvjeta da sveučilišta u Zadru, Osijeku i Ljubljani postanu snažna regionalna središta za interdisciplinarna istraživanja:
    - očuvanja, organizacije i uporabe pisane baštine, poglavito u odnosu na potrebu obrazovanja stručnjaka za rad sa starom i vrijednom pisanom građom, za njezinu zaštitu te predstavljanje u mrežnome okruženju;
    - informacijskih potreba i čitateljskih navika djece i mladeži, osoba s posebnim potrebama i osoba starije životne dobi;
    - razvojnih pravaca i izazova novih tehnologija u edukaciji, nakladništvu i knjižarstvu.

U skladu s planiranim razvojem odjela/ odsjeka u Zadru, Osijeku i Ljubljani, poglavito u odnosu na očekivano povećanje znanstveno-nastavnog osoblja i sadašnje kadrovske potencijale, Prijedlog programa osmišljen je na način da se od ponuđenih izbornih predmeta mogu osmisliti i ponuditi novi moduli kad se za to ispune zakonski uvjeti (primjerice, istraživanja vezana uz pedagoške i psihološke vidove obrazovanja na daljinu).

2.4. Inovativnost doktorskog programa

- a) Ovako postavljen program u polju društvenih znanosti, s naglaskom na promjene i upravljanje informacijama u društvu znanja, koliko je predlagatelju poznato, nije se dosad izvodio ni u Hrvatskoj ni u ovome dijelu Europe;
- b) Njegova je posebnost u tome što studente usmjeruje na znanstvena istraživanja u sklopu prijavljenih znanstvenih projekata koji slijede prioritetne teme iz nacionalne strategije razvoja znanosti i od osobite su važnosti za očuvanje kulturnog identiteta i stvaranje podloge za razvoj društva znanja;
- c) Prijedlog uvažava preporuke strukovnih udruga u polju informacijskih znanosti te Europskog vijeća informacijskih i dokumentacijskih udruga (ECIA) za obrazovanje informacijskih stručnjaka³ te CILIP-a⁴ i EUCLID-a⁵;
- d) program je zasnovan na suradnji znanstveno-nastavnog osoblja iz više ustanova/sveučilišta i iz više disciplina (npr. informacijske znanosti, filozofija, pedagogija, nakladništvo, računarske znanosti, sociologija);

---

³ Europriručnik I&D. Vol. 1. Znanje i odlike europskih stručnjaka za informacije i dokumentaciju. 2. izmijenjeno izd. Zagreb : HID, 2005. (prijevod priručnika izrađenog sklopu programa EU po nazivom Leonardo da Vinci).

⁴ Body of Professional Knowledge: Setting out an adaptable and flexible framework for your changing needs- London : Chartered Institute of Library and Information Professionals, 2004.

⁵ Europska udruga visokoškolskih ustanova u polju knjižnične i informacijske znanosti. U sklopu projekta koji je financirala EU (Socrates Programme) u prosincu 2005 završen je rad na publikaciji *European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education*. Prof. Aparac-Jelušić kooautorica je jednog poglavlja u knjizi.

e) u pokretanju i izvođenju doktorskog programa nastojalo se u najvećoj mogućoj mjeri osigurati partnerstvo s poslovnim sektorom, poglavito vezano uz nastavna radilišta i zapošljavanje te pridobiti podrška profesionalnih udruga (npr. HKD, HID, PZNK⁶). Ovisno o odobrenim znanstvenim programima/projektima te stvaranju kritične mase nastavnika, a slijedom izraženih potreba za specijalističkim obrazovanjem, studij može ponuditi neke predmete studentima drugih poslijediplomskih studija, a s vremenom bi se mogao ponuditi i specijalistički poslijediplomski program (ciklusi).

Specifičnost je predloženog poslijediplomskog doktorskog studija u njegovoj utemeljenosti na znanstvenim programima/projektima, otvorenosti prema međunarodnoj suradnji (razmjena nastavnika i studenata, predavanja na engleskom, hrvatskom i slovenskom jeziku), tematski određenim modulima koji se mogu nadograđivati i organiziranju ljetnih škola unutar pojedinih modula.

2.5. Uvjeti upisa na studij – posebno uvjeti za polaznike koji su stekli ranije kvalifikacije po studijskom sustavu prije 2005.

Na studij se mogu prijaviti studenti:

- a) koji su završili poslijediplomski znanstveni magistarski studij, sveučilišni dodiplomski ili diplomski studij (najmanje 300 ECTS bodova) iz informacijskih i komunikacijskih znanosti,
- b) koji su završili drugi poslijediplomski znanstveni magistarski studij, sveučilišni dodiplomski ili diplomski studij (najmanje 300 ECTS bodova) uz uvjet da imaju objavljene radove teme kojih su vezane uz informacijske fenomene,
- c) koji imaju prosjek ocjena na poslijediplomskom znanstvenom magistarskom studiju (aritmetički prosjek), dodiplomskom studiju (aritmetički prosjek) ili diplomskom studiju (ponderirani prosjek) 3,5 ili viši (na poslijediplomski studij mogu se prijaviti i pristupnici koji imaju prosjek ocjena manji od 3,5 ukoliko imaju dvije preporuke sveučilišnih nastavnika),
- d) koji dobro poznaju engleski i još jedan strani jezik (dobro poznavanje engleskog jezika dokazuje se pri podnošenju prijave, a poznavanje drugog stranog jezika dokazuje se tijekom poslijediplomskog studija).

Za pristupnike po b) predviđeno je polaganje diferencijalnog ispita kojim se provjerava poznavanje socio-kulturnih odrednica informacijskoga društva te stupanj vještina za rad u mrežnom okruženju. Osnovni i posebni uvjeti određeni su Pravilnikom o poslijediplomskom studiju, a kriteriji za odabir pristupnika određeni su Programom studija pod točkom 2.6.

2.6. Kriteriji i postupci odabira polaznika

Doktorski poslijediplomski studij «Društvo znanja i prijenos informacija» namijenjen je informacijskim stručnjacima (knjižničarima, arhivistima, muzeolozima, informacijskim posrednicima, komunikolozima, nakladnicima, knjižarima), pedagogima, psiholozima, filozofima, sociolozima i dr.) i drugim stručnjacima iz područja društvenih znanosti i humanistike koji se bave znanstvenim radom vezano uz razvoj društva znanja i

---

⁶ Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatsko informacijsko-dokumenatacijsko društvo, Poslovna zajednica nakladnika i knjižara.

komunikacijske paradigme u znanosti, obrazovanju i kulturi te očuvanjem i promicanjem pisane baštine, a usmjerili su svoja nastojanja u pravcu ostvarenja znanstvene i akademske karijere i postizanje akademskog stupnja doktora znanosti.

Temeljni kriteriji za odabir kandidata su: stečena znanja i vještine tijekom diplomskoga studija (minimalno se traži prosjek ocjena 4.0 iz predmeta relevantnih za studij), izvrsno poznavanje engleskog jezika te pasivno znanje bar još jednog stranog jezika, komunikacijske vještine i vještine za rad u mrežnom okruženju.

Kandidati će se javljati na natječaj za upis na poslijediplomski studij te biti odabrani u skladu sa sljedećim ciljevima:

- a) nastojat će se postizati uravnotežena zastupljenost kandidata s obzirom na stečene diplome (cilj: raznovrsnost polja i grana)
- b) obaviti će se uvid u popis odslušanih izbornih kolegija što se iščitava iz dodatka diplomi (cilj: saznanje o interesima kandidata)
- c) utvrdit će se imaju li kandidati već objavljene stručne/znanstvene radove i jesu li tijekom diplomskog studija bili aktivni na stručnim i znanstvenim skupovima (cilj: sastavljanje rang liste)
- d) utvrdit će se postoji li potreba za polaganjem diferencijalnih ispita te odrediti isti (cilj: uputiti kandidate da prouče one teme koje nisu svladali tijekom diplomskoga studija)

2.7. Kompetencije/ishodi učenja koje student stječe završetkom studija, mogućnost nastavka znanstvenoistraživačkog rada, mogućnost poslijedoktorskog usavršavanja te mogućnosti zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru

Studenti se pripremaju za znanstveni i znanstveno-nastavni rad u području društvenih znanosti i interdisciplinarnim humanističkim znanostima, s naglaskom na proučavanje fenomena vezanih uz razvoj društva znanja i prijenos informacija, istraživanje informacijskih potreba i čitateljskih navika, nakladništvo i knjižarstvo te zaštitu i promicanje kulturne baštine, poglavito pisane.

Na ovome stupnju studenti će biti sposobni:

- razumjeti i interpretirati teorijske koncepte u širokom području društvenih, a poglavito informacijskih znanosti
- postavljati i tumačiti probleme u području informacijskih znanosti
- tumačiti taksonomije i ontologije vezane uz organizaciju informacija
- interpretirati i primijeniti etičke norme u znanstvenom radu i znanstvenom komuniciranju u informacijskoj dobi
- razumjeti i opisati kognitivne procese pri potraživanju, pretraživanju i uporabi informacija (proučavanje čitanja, povijesti i sociologije knjige i čitanja, i dr.)
- razumjeti promjene u nakladništvu te interpretirati znanstvene paradigme nakladništva
- prepoznati, tumačiti i moći sustavno djelovati u odnosu na organizaciju, očuvanje i uporabu pisane baštine (problematika digitalizacije pisane baštine, studije zavičajnosti, multi i interkulturalnosti i dr.)
- znalački i samostalno koristiti metodologiju znanstvenih istraživanja, poglavito vezano uz vlastita istraživanja slijedom odobrene teme doktorske disertacije

U prvome dijelu programa (organizirana nastava) polaznike se upoznaje s teorijom informacijskih znanosti i metodološkim pitanjima vezanim uz proučavanje društva znanja

i prijenosa informacija te kvantitativnim i kvalitativnim metodama nužnim u znanstvenim istraživanjima u društveno-humanističkim znanostima. Studenti se upućuju u problematiku etike i napredna istraživanja vezana uz organizaciju informacija.

Nakon toga polaznici biraju predmete iz ponuđenih modula jedan od kojih odabiru slijedom vlastitih znanstvenih interesa. U sklopu izbornih modula osigurava se da polaznici samostalno, s razumijevanjem i kritički prate relevantnu znanstvenu literaturu, da na seminarima ovladavaju vještinama prepoznavanja i proučavanja znanstvenih problema koje su uočili i izdvojili i aktivno sudjeluju na ljetnim školama.

Očekuje se da se polaznici osposobe za samostalan znanstveni rad, samostalno vođenje znanstvenih projekata, daljnje znanstveno i akademsko napredovanje, te da se zapošljavaju kao znanstveni suradnici na visokoškolskim ustanovama, znanstvenim institutima kojima nedostaje znanstveno osoblje u društvenim, poglavito informacijskim znanostima (npr. Hrvatski zavod za knjižničarstvo, Institut za društvenu znanost Ivo Pilar i Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Institut za međunarodne odnose, sveučilišne knjižnice), te na poslovima planiranja, upravljanja i vrednovanja informacijskih sustava i mreža u nacionalnim i regionalnim informacijskim ustanovama, u uredima državne i mjesne uprave, državnim arhivima, nacionalnim i sveučilišnim knjižnicama, muzejskim dokumentacijskim centrima, SRCE-u, CARNetu, ARNES-u i dr.

Očekuje se da će studenti nakon postizanja doktorskog stupnja moći nastaviti usavršavanje u zemlji i inozemstvu (stipendije u okviru programa koje financira EU, Fulbrightove stipendije, JFP, DAD stipendije, i sl.)

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Struktura i organizacija doktorskog programa

Poslijediplomski znanstveni trogodišnji studij za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti

- Trogodišnji studij za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti traje tri godine (šest semestara) kao cjelovit studij i završava obranom doktorske disertacije.

Doktorski poslijediplomski studij ustrojen je i trajno se usklađuje s Europskim sustavom prijenosa bodova (ECTS). Sastoji se od četiri skupine sadržaja, tj. od četiri (ECTS) bodovne skupine:

- Prva bodovna skupina: teorijsko-metodološki predmeti. U pravilu se slušaju tijekom prvog semestra prve godine. Svaki student dužan je upisati 30 bodova iz ove skupine. Cilj je tih predmeta upoznavanje studenata s metodologijom znanstvenoga rada, poglavito u društvenim i interdisciplinarnim humanističkim znanostima, etičkim pitanjima znanstvenoga rada, poglavito u odnosu na znanstveno komuniciranje u mrežnom okruženju, teorijom informacijske znanosti te teorijom organizacije informacijska kao nezaobilaznim osloncem za znanstvenu djelatnost, kao i s postupcima i metodama u pojedinim istraživačkim područjima.
- Druga bodovna skupina: predmeti izbornog modula i drugi izborni predmeti koje polaznici odabiru slijedom vlastitih znanstvenoistraživačkih interesa a koji će im omogućiti stjecanje znanja u području od osobite važnosti za pripremu i izradu doktorske disertacije. Svaki student dužan je prikupiti najmanje 20 bodova iz skupine izbornog modula tijekom drugog semestra i 10 bodova tijekom trećeg semestra, te najmanje 10 odnosno najviše 20 bodova iz skupine slobodnih izbornih predmeta odnosno znanstvenim aktivnostima tijekom trećeg semestra.
- Treća bodovna skupina: rad s mentorom ima za cilj problematizirati znanstvena saznanja i probleme u užoj grani istraživanja koje će studenta voditi prema konačnom odabiru i pripremi pisana prijedloga doktorske disertacije (sinopsisa). Uz produbljivanje znanja, taj rad mora omogućiti studentu da s razumijevanjem prati najnoviju znanstvenu literaturu o području istraživanja. Svaki student treba prikupiti 30 bodova tijekom rada s mentorom na pripremi javnog predavljanja i obrane prijedloga svoje doktorske disertacije
- Četvrta bodovna skupina: samostalan rad uz nadzor mentora. Četvrta bodovna skupina obuhvaća znanstvenu aktivnost koja završava izradom i predajom doktorske disertacije čiji je rok izrade određen Zakonom. Ta skupina donosi studentu 60 bodova. Kao završetak organiziranog studija te mogućnost predaje disertacije na ocjenu smatra se dan kad je student zadovoljio uvjete iz sve četiri bodovne skupine.

3.2. Popis obveznih i izbornih modula/predmeta s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

Obvezni predmeti

Šifra	Nositelj i suradnici	Naziv predmeta	P	V	S	U	ECTS
IZO141	Nositeljica: prof. dr. sc. T. Aparac-Jelušić, doc. dr. sc. F. Pehar, izv. prof. dr. sc. S. Faletar Tanacković gostujući profesor: prof. dr. sc. T. Saracevic, prof. dr. sc. D. Bawden, prof. dr. sc. C. Borgman, prof. emer. M. Buckland	Teorija informacijskih znanosti	2		2	60	15
IZO142	Nositelj: prof. dr. sc. S. Jelušić, Suradnici: izv. prof. dr. sc. V. Čubela-Adorić, prof. dr. sc. A. Proroković, prof. dr. sc. P. Južnić, doc. dr. sc. J. Lakuš, doc. dr. sc. J. Ćirić, doc. dr. sc. B. Badurina, izv. prof. dr. sc. A. Bralić	Metodologija društveno-humanističkih znanosti	2		2	60	15

Modul I. Organizacija, očuvanje i uporaba pisane baštine Voditeljica modula: prof. dr. sc. M. Willer

IZB001	Nositelj: izv. prof. doc. dr. sc. Z. Velagić Suradnik: prof. dr. sc. S. Jelušić, doc. dr. sc. M. Dragija Ivanović	Socijalna povijest knjige	1		1	30	10
IZB002	Nositeljica: doc. dr. sc. J. Lakuš, dr. sc. M. Tomić, viši asistent (u izboru za docenta) Gostujući predavači	Knjižna baština u europskim knjižnicama	1	1	1	45	10
IZB003	Nositeljica: prof. dr. sc. M. Willer Suradnici: prof. dr. sc. D. Hasenay, prof. A. Šauperl, doc. dr. sc. M. Petek	Zaštita, bibliografska i sadržajna obrada stare građe i rukopisa	1	1	1	45	10

Modul II. Informacijske potrebe i čitateljski interesi i navike Voditeljica modula: izv. prof. dr. sc. Ivanka Stričević

IZIP01	Nositeljica: doc. dr. sc. P. Vilar Suradnici: izv. prof. dr. sc. I. Stričević, izv. prof. dr. sc. S. Erdelez gostujući predavači	Konceptualni okviri i modeli ponašanja korisnika	2		1	45	10
IZIP02	Nositelj: izv. prof. dr. R. Todd, Suradnici: dr. sc. L. Knaflič	Psihološke, socijalne i kulturne odrednice pismenosti	1		2	45	10

	doc. dr. sc. A. Blatnik gostujući predavači						
IZIP03	izv. prof. dr. sc. I. Stričević Suradnici: prof. dr. sc. C. Cool, prof. emerita C. Cuhlthau	Djeca i mladež u informativskom okruženju	2		1	45	10

Modul III. – Upravljanje promjenama u nakladništvu i knjižarstvu
Voditeljica modula: doc. dr. sc. Nives Tomašević

IZN001	Nositeljica: doc. dr. sc. N. Tomašević Suradnici: prof. dr. sc. M. Kovač, izv. prof., dr. sc. Z. Velagić,	Socio-kulturološki vidovi nakladništva i knjižarstva	2		1	45	10
IZN002	Nositeljica: prof. dr. sc. J. Horvat Suradnici: doc. dr. sc. M. Barišić, doc. dr. sc. G. Dukić	Ekonomika nakladništva	1		1	30	10
IZN003	Nositelj: izv. prof. dr. sc. A. Gandolfo gostujući predavači	Marketinške strategije u nakladništvu i knjižarstvu	2		1	45	10

Izborni predmeti (navode se samo oni u kojima se mijenja nositelj)

IZI002	doc. dr. sc. J. Ćirić	Informacijska etika	1		1	30	5
IZI005	prof. dr. sc. M. Willer prof. dr. sc. M. Žumer	Bibliografska organizacija informacija i semantički web	1		1	30	5
IZI013	izv. prof. dr. sc. P. Južnič doc. dr. sc. J. Stojanovski	Webometrijske analize	1		1	30	5
IZI014	doc. dr. sc. B. Bosančić	Teorija informacija	1		1	30	5

3.3. Obvezatne i izborne aktivnosti (sudjelovanje na seminarima, konferencijama, okruglim stolovima i sl.) i kriteriji za njihovo izražavanje u ECTS bodovima

Dosadašnja je praksa na Odjelu da studenti tijekom starog dodiplomskog (treća i četvrta godina) i novog preddiplomskog (druga godina) sudjeluju na međunarodnim i domaćim seminarima, konferencijama i sl, a poglavito na BOBCATSSS (godišnji simpoziji knjižničarsko-informacijskih fakulteta/odjela iz Europe) i LIDA-i (međunarodna konferencija Libraries in the Digital Age) kojoj su suorganizatori Odsjek za informacijske znanosti iz Osijeka i Sveučilišni odjel za informacije, komunikacije i knjižnične studije sa Sveučilišta Rutgers iz SAD-a. Ta se praksa planira zadržati i dalje razvijati uključujući studente s poslijediplomskih studija.

Prema Pravilniku o poslijediplomskom studiju sudjelovanje na znanstvenim skupovima vrednuje se bodovima (ECTS) i to u odnosu na aktivno sudjelovanje (s izlaganjem, posterom i sl.), sudjelovanje ili rad u organizacijskim tijelima skupova. Izdvojene su sljedeće bodovne skupine:

- Sudjelovanje na znanstvenom skupu s izlaganjem – 5 bodova (1 ECTS-a)
- Sudjelovanje na znanstvenom skupu (koji provodi postupak dvostrukog recenziranja) s izlaganjem – 10 bodova (2 ECTS-a)
- Objavljeni radovi:
  - Izvorni znanstveni rad objavljen u A1 publikaciji – 50 bodova (10 ECTS-a)
  - Pregledni znanstveni rad objavljen u A1 publikaciji – 40 bodova (8 ECTS-a)
  - Prethodno znanstveno priopćenje objavljeno u A1 publikaciji – 30 bodova (6 ECTS-a)
  - Izvorni znanstveni rad objavljen u A2 publikaciji – 30 bodova (6 ECTS-a)
  - Pregledni znanstveni rad objavljen u A2 publikaciji – 20 bodova (4 ECTS-a)
  - Stručni rad – 10 bodova (2 ECTS)
  - Prikaz – 2,5 boda (0,5 ECTS-a)
  - Sudjelovanje na ljetnoj školi unutar doktorskog programa uz obvezu objavljenog prikaza u domaćem ili međunarodnom časopisu/portalu – 20 bodova (4 ECTS)
  - Sudjelovanje na ljetnoj školi unutar doktorskog programa s objavljenim radom – 30 bodova (6 ECTS-a)
  - Vođenje radionice na ljetnoj školi unutar doktorskog programa – 40 bodova (8 ECTS-a)
  - Asistiranje u nastavi na preddiplomskoj i diplomskoj razini – 10 ECTS-a

3.5. Ritam studiranja i obveze studenata

3.5.1. Trogodišnji doktorski studij

Uvjeti za upis na prvi semestar pobliže su određeni Pravilnikom postdiplomskog studija i natječajem za upis na postdiplomski studij.

- za upis u drugi i svaki sljedeći semestar očekuje da student:
  - za upis u drugi semestar položi sve propisane razlikovne predmete ako je tako utvrđeno odlukom Vijeća studija, odsluša sve predmete prvog semestra i testira semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti (30 ECTS-a), a najmanje 20 ECTS-a za izvanredne studente.
  - za upis u treći semestar položi predmete iz drugog semestra (30 ECTS-a, a za izvanredne studente najmanje 10 ECTS-a), i testira drugi semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti, upisuje stupanj poznavanja drugog stranog jezika te odluka o prihvaćanju okvirne teme doktorata i mnetora/komentora.
  - za upis u četvrti semestar položi sve preostale ispite, odsluša izborne predmete trećeg semestra u dogovoru s mentorom te testira treći semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti. Usto, student treba podastrijeti suglasnost mentora na sinopsis doktorskoga rada.
  - za upis u peti semestar položi sve eventualne zaostale ispite i priloži dokaze o prikupljenim bodovima na osnovi znanstvenih aktivnosti, testira četvrti semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti te da obrani sinopsis disertacije na javnoj obrani.
  - za upis u šesti semestar potrebno je predočiti izjavu mentora o održanim mentorskim konzultacijama (30 ECTS-a) i testira peti semestar pri čemu se upisuju odgovarajuće bodovne vrijednosti. Tijekom petog semestra rad s mentorom na disertaciji donosi 30 ECTS-a uz izjavu mentora o održanim konzultacijama.
  - za prijavu doktorata student treba imati 180 ECTS-a.

3.5.2. Jednogodišnji doktorski studij

Poslijediplomski jednogodišnji doktorski studij za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti nudi se studentima u trajanju od dva semestra ako su stekli akademski stupanj magistra/magistre znanosti po predbolonjskim programima.

- jednogodišnji studij traje dva semestra i završava obranom doktorske disertacije. Uvjet za upis u prvi semestar je magisterij informacijskih znanosti odnosno magisterij iz srodnih područja i položeni razlikovni ispiti iz Informacijskog pretraživanja i Informacijskog društva.
- tijekom dva semestra student radi s mentorom na pripremi i javnoj obrani sinopsisa doktorata (60 ECTS-a)

3.5.3. Dodatne informacije

U odnosu na opterećenost u satima/bodovima pošlo se od sljedećih pretpostavki:

- Kolokvij – 2 boda
- Seminar na poslijediplomskom studiju – 3 boda
- Usmeni ispit na poslijediplomskom studiju – 5 bodova

Predviđa se da će u prvoj godini studenti pohađati nastavu šest puta po tjedan dana čime će, uz ispunjene uvjete za svaki odabrani predmet, prikupiti 60 bodova. Ukoliko student odluči prvu

godinu doktorskog studija pohađati na Sveučilištu Rutgers, NJ, SAD u skladu s odredbama potpisanog Ugovora o suradnji i aneksa tom ugovoru, priznat će mu se 60 bodova. U trećem semestru student izabire izborne predmete izvan odabranog modula, a u četvrtom semestru student u suradnji s mentorom priprema nacrt i javno predstavljanje doktorske teze (ukupno 60 bodova). Peti i šesti semestar u cjelosti se zasnivaju na samostalnom (pilot) istraživanju (30) i pripremi doktorskoga rada te konzultacijama s mentorom.

Potreban broj ECTS bodova je:

180 na trogodišnjem doktorskome studiju

60 na jednogodišnjem doktorskome studiju

3.6. Sustav savjetovanja i vođenja kroz studij – način odabira studenata, obveze studijskih savjetnika i voditelja doktorskih radova te doktorskih kandidata

U skladu s odredbama Pravilnika o poslijediplomskom studiju, student treba odabrati mentora čija znanstvena djelatnost jamči da će moći pratiti studenta pri njegovu istraživačkom radu. Obveze su mentora da upućuje studenta u izvore potrebne za njegov rad, da održava konzultacije sa studentom i pomaže mu pri rješavanju mogućih problema. Studijski savjetnici biraju se na Vijeću poslijediplomskog studija za svaki modul. Njihova je zadaća da studente usmjeravaju, da prate njihove interese i da im savjetuju izborne kolegije koji će najviše pridonijeti pripremi studenta za odabrano polje istraživanja. (Dodatne informacije u dojeljku 2.6)

3.7. Popis predmeta/modula koje studenti mogu birati s drugih poslijediplomskih doktorskih i specijalističkih studijskih programa

Prijedlog programa izrađen je na način da će studentima mentori savjetovati koje će predmete upisati na suradničkim ustanovama (na primjer, u Osijeku i Ljubljani te drugim doktorskim studijima (5 ECTS bodova po kolegiju) prema ponudi novih poslijediplomskih studija, a posebno kolegiji vezani uz znanost i kulturu, metodologiju sociologijskih istraživanja, kulturu Mediterana i pomoćne povijesne znanosti.

Ostali će se kolegiji preporučivati kada bude moguće steći uvid u programe poslijediplomskih studija.

3.8. Popis predmeta/modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku

Svi predmeti i svi moduli iz informacijskih znanosti mogu se izvoditi na engleskom jeziku.

3.9. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova – pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje mogu birati s drugih studija (vlastito sveučilište ili drugdje)

Izborne module student upisuje u drugom semestru, a izborne predmete može birati od drugog semestra dalje.

Izborne predmete studenti biraju slijedom vlastitog znanstvenog zanimanja i odabranog područja svog istraživanja, a u dogovoru s mentorom i uz pismenu suglasnost savjetnika izbornog modula.

Izborne predmete student u načelu može birati iz ponude:

- izbornih predmeta ovoga Poslijediplomskog studija,

- izbornih predmeta na diplomskom studiju informacijskih znanosti
- izbornih predmeta drugih poslijediplomskih i dodiplomskih studija na Sveučilištu u Zadru, Sveučilištu u Ljubljani, Filozofskom fakultetu u Osijeku (posebno na doktorskom studiju lingvistike), UCLA-u - GSIS i Sveučilišta Rutgers, NJ, SAD.

Ako student odluči slušati predmete s kojeg drugog poslijediplomskog i/ili diplomskog studija, Vijeće poslijediplomskog studija donosit će odluku o broju ECTS bodova koji će se studentu priznati i to na osnovi uvida u sadržaj i metode odabranog predmeta/modula i praksu vrednovanja ECTS boda na studiju *Društvo znanja i prijenos informacija*.

3.10. Način završetka studija i uvjeti za prijavu teme doktorskoga rada

a) Postupak i uvjeti za prihvatanje teme doktorskog rada

Za predaju doktorske disertacije na trogodišnjem studiju za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti, student mora:

- uspješno javno obraniti sinopsis doktorske disertacije
- skupiti najmanje 180 bodova

Uvjet za predaju doktorske disertacije na jednogodišnjem studiju za stjecanje akademskog stupnja doktora društvenih znanosti je akademski stupanj magistra znanosti te ukupno prikupljenih 60 bodova.

b) Postupak i uvjeti ocjene doktorskog rada

Doktorski rad ocjenjuje se skupnim izvještajem stručnog povjerenstva za ocjenu doktorskog rada. Koje je dužno podnijeti skupni izvještaj najkasnije u roku tri mjeseca od dana odluke o imenovanju povjerenstva.

Povjerenstvo iz prethodnog stavka ovog članka sastoji se od neparnog broja članova (najmanje tri, najviše pet članova) koji su izabrani u znanstveno-nastavno ili odgovarajuće znanstveno zvanje.

Mentor ili komentor studenta je u pravilu član povjerenstva za ocjenu i obranu doktorskog rada ali ne može biti predsjednik tog povjerenstva.

Najmanje jedan član povjerenstva za ocjenu i obranu završnog rada mora biti izvan visokog učilišta koje provodi postupak.

Članove povjerenstva za ocjenu i obranu završnog rada imenuje vijeće.

Stručno povjerenstvo za ocjenu završnog rada može rad prihvatiti, vratiti studentu na doradu uz pisane primjedbe ili odbiti.

Završni rad koji je studentu vraćen na doradu student je obvezan doraditi najkasnije u roku jedne godine.

Ako je Povjerenstvo za ocjenu rada odbilo rad, student ima pravo još jednom prijaviti novu temu.

c) Uvjeti i nači obrane doktorskog rada

Obrana doktorskog rada provodi se nakon usvajanja pozitivnog izvještaja povjerenstva za ocjenu završnog rada na Senatu, najkasnije u roku 3 mjeseca.

Obrana doktorskog rada je javna.

Obrana doktorskog rada obavlja se, u pravilu, ali ne i nužno, pred povjerenstvom koje je rad ocijenilo.

3.11. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu, mogu nastaviti studij

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

3.12. Uvjeti pod kojima polaznik stječe pravo na potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu doktorskog studijskog programa kao dijelu cjeloživotnog obrazovanja

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

3.13. Uvjeti i način stjecanja doktorata znanosti upisom doktorskog studija i izradom doktorskog rada bez pohađanja nastave i polaganja ispita

Navedeno u Pravilniku o poslijediplomskome studiju

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesta izvođenja studijskog programa

Nastava će se izvoditi na Sveučilištu u Zadru. Sveučilište može osigurati dovoljno prostora (predavaonice, konferencijsku dvoranu s opremnom za prijenos predavanja na daljinu, tri računalna laboratorija, vrijednu građu u Sveučilišnoj i Znanstvenoj knjižnici).

Praktičan rad i terenska istraživanja planiraju se izvoditi u nastavnim bazama s kojima su je dogovorena suradnja.

4.2. Podatci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija, posebno podatci o istraživačkim resursima (istraživačka oprema, ljudski potencijali)

Sveučilište i Odjel od 2004. godine do danas uspjeli su preurediti prostor tako da se u njemu može izvoditi nastava i laboratorijska istraživanja u skladu sa suvremenim trendovima.

Dio nastave (preddiplomski i diplomski studij) izvodi se na daljinu (WebCT, Moodle, telekonferencije). Dosadašnji rezultati i zadovoljstvo studenata jamče da će se dio nastave moći realizirati uz podršku sustava za obrazovanje na daljinu i na doktorskome studiju.

4.3. Popis znanstvenih i razvojnih projekata na kojima se temelji doktorski program

Značajan dio istraživanja vezan je uz jedan znanstveni program i znanstvene projekte koje je financijski podupiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta od 2007. do 2013.

A. Znanstveni program: Organizacija, interpretacija i očuvanje hrvatske pisane baštine; voditeljica programa: prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić; projekti u sklopu programa:

1. *Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.: izvedbene pretpostavke* (122-2691220-3043) – glavni istraživač: doc. dr. sc. Z. Velagić; suradnici: prof. dr. sc. A. Stipčević, B. Bosančić, asist. i M. Mičunović, asist.
2. *Hrvatska pisana baština: teorijske tehnološke pretpostavke organizacije i zaštite* (122-269-2691220-1018) – glavna istraživačica: prof. dr. sc. T. Aparac-Jelušić; suradnici: doc. dr. sc. D. Hasenay, mr. sc. Maja Krtalić, mr. sc. D. Arbanas (Muzej Slavonije), mr. sc. T. Mušnjak (Hrvatski državni Arhiv, Zagreb), mr. sc. D. Kušen (HAD u Osijeku), mr. sc. K. Golub (Sveučilište Lund, Švedska), mr. sc. S. Radovanlija Mileusnić (Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb), mr. sc. S. Mokriš (GISKO) i mr. sc. V. Radičević (Filozofski fakultet, Osijek, knjižnica)
3. *Knjižna baština u fondovima hrv. knjižnica: izazovi otkrivanja i interpretacije* (122-2691220-1012) – glavna istraživačica: izv. prof. dr. sc. D. Sečić; suradnici: mr. sc. I. Kuić (Sveučilište u Zadru), mr. sc. J. Leščić (HAZU, knjižnica), dr. sc. I. Zvonar (HAZU, Zavod za povijest) i mr. sc. M. Vinaj (Muzej Slavonije)

B. Samostalni znanstveni projekti:

1. *Čitateljske navike i informacijske potrebe građana Hrvatske* (122-1221210-0728) – glavni istraživač: izv. prof. dr. sc. S. Jelušić; suradnici: dr. sc. I. Stričević, mr. sc. S. Faletar Tanacković, mr. sc. M. Dragija Ivanović, mr. sc. Lj. Sabljak (KGZ) i mr. sc. D. Sabolović-Krajina (Gradska knjižnica Koprivnica)
2. *Vrednovanje knjižničnih službi i usluga: akademske i narodne knjižnica* (122-1221210-0759) – glavna istraživačica: doc. dr. sc. K. Petr; suradnici: B. Badurina, mr. sc. M. Dragija Ivanović, mr. sc. J. Lisek (Fakultet elektrotehnike i računarstva, knjižnica), mr. sc. I. Pehar (Gradska knjižnica Zadar) i mr. sc. S. Pavlaković (Knjižnica Medveščak, Zagreb)